

“Onderhoud IBA’s moet onderdeel zijn van certificering”

In het buitengebied van Waterschap Hunze en Aa’s worden door de gemeenten IBA’s geplaatst als alternatief voor een aansluiting op de riolering. Het onderhoud zal door het waterschap worden uitgevoerd. Inmiddels geldt dit voor zo’n 800 IBA’s. Uiteindelijk gaat Hunze en Aa’s ongeveer 3.000 stuks onderhouden. Alhoewel de geleverde IBA’s voldoen aan de gestelde zuiveringsrendementen, vraagt het waterschap zich af of ze ook veilig en goed te onderhouden zijn. In de praktijk loopt Hunze en Aa’s tegen onverwachte praktische problemen aan. Met dit artikel wil het waterschap een discussie op gang brengen die moet leiden tot veilig te onderhouden IBA’s. De stelling is: IBA’s veilig kunnen onderhouden moet onderdeel zijn van de certificering.

Eind 2005 zijn de eerste IBA’s overgedragen aan Waterschap Hunze en Aa’s. Het waterschap was op dat moment onervaren in het onderhouden van deze kleine zuiveringen. Om dit te veranderen zijn enkele medewerkers met de aannemer die de IBA’s plaatste, op pad gegaan. Tijdens deze inspectieronde werden ze geconfronteerd met een aantal negatieve zaken bij het onderhoud. De meeste IBA’s zijn voorzien van een putdeksel van een verkeersklasse ‘zwaar’. Deze deksels wegen 60 kilo. Tijdens de inspecties moeten de putdeksels verwijderd en teruggeplaatst worden. Arbo-technisch gezien niet het werk voor één persoon. Dit bleek echter niet het grootste probleem te zijn. Omdat deze putdeksels van de verkeersklasse ‘zwaar’ zijn, is elke IBA voorzien van een hoge betonnen putkop waarin deze putdeksel is geplaatst. Door deze putkop zijn de onderdelen die jaarlijks onderhoud vragen niet 0,60 meter onder het maaiveld geplaatst, maar tussen 0,80 en 1,30 meter onder het maaiveld. Bij het jaarlijks onderhoud dient de medewerker op zijn buik, ver vooroverhangend zijn werkzaamheden uit te voeren waarbij zijn gehele bovenlichaam zich boven de put bevindt. Deze situatie komt dus bij elke IBA terug, en is als standaard te beschouwen.

Nader onderzoek leverde IBA’s op, waarbij de te onderhouden onderdelen zich 1,10 tot 1,30 meter onder het maaiveld bevinden. Bij deze diep gelegen IBA’s kan zeer moeilijk onderhoud worden uitgevoerd en krijgen men ongewenste onveilige werksituaties. In verband met de veiligheid van

de medewerkers wordt pas onderhoud uitgevoerd als de onveilige situatie is opgeheven.

Wat valt er onder de certificering?

De door het Waterschap Hunze en Aa’s te onderhouden IBA’s vallen in de IBA-klasse II en zijn gecertificeerd. Deze certificering stelt geen eisen aan de arbeids- en veiligheidsomstandigheden bij het onderhoud aan deze IBA’s. Ook de invoering van de Europese norm NEN-en 12566-3 en het daaraan gekoppelde CE-keurmerk heeft niks te maken met arbeids- en veiligheidsomstandigheden bij het onderhoud en mag zeker niet worden verward met de CE-markering die aangebracht wordt op machines die voldoen aan de machinerichtlijn.

Veel IBA-leveranciers noemen op hun internetpagina’s de normen of richtlijnen waar de IBA’s aan voldoen. Er zijn echter maar weinig leveranciers die melding (kunnen) maken van het veilig kunnen uitvoeren van het jaarlijkse onderhoud aan diezelfde IBA.

Verbeteringen

Bij de invoering van de Europese norm en het CE-keurmerk en bij de certificering van IBA’s wordt duidelijk geen rekening gehouden met het onderhoud. Bij de fabricage en de keuze van een IBA wordt op dit moment het zuiveringsrendement als belangrijkste criterium gezien. Voor de IBA’s die al geplaatst zijn, roept Hunze en Aa’s iedereen op om eens kritisch te kijken naar de wijze waarop het onderhoud moet worden uitgevoerd. Tevens wordt ervoor gepleit om de mogelijkheden tot onderhoud mee te nemen bij het toekennen van een CE-keurmerk.

Tonnie de Jonge (veiligheidskundige Waterschap Hunze en Aa’s)

